



KRITERIER INVESTERINGSSTÖD TILL  
TANKSTATIONER FÖR VÄTGAS  
UTLYSNING FEBRUARI 2024

# **Klimatklivet**

## **Kriterier för stöd till publika tankstationer för vätgas**

BESÖK: STOCKHOLM – VIRKESVÄGEN 2  
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB  
POST: 106 48 STOCKHOLM  
TEL: 010-698 10 00  
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE  
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Innehåll

<b>1. Syfte.....</b>	<b>3</b>
<b>2. Definitioner .....</b>	<b>4</b>
<b>3.1 Lokaliseringskriterier.....</b>	<b>7</b>
<b>3.2 Tekniska kriterier .....</b>	<b>7</b>
<b>3.3 Driftkriterier .....</b>	<b>9</b>
<b>3.4 Övriga kriterier .....</b>	<b>9</b>
<b>4. Meriterande kriterier för tankstationer för vätgas .....</b>	<b>10</b>
<b>5. Val av anbud som tilldelas stöd - urvalsprocess.....</b>	<b>10</b>

## 1. Syfte

Klimatklivet kan ge investeringsstöd till publika tankstationer för vätgas. Syftet med stödet är att främja utbyggnaden av dessa för framför allt tunga fordon i hela landet och som främjar omställningen till en fossilfri fordonsflotta.

Stöd till publika tankstationer för vätgas genom Klimatklivet prövas enligt förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar och EU:s bestämmelser om statligt stöd, kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 (GBER). Stöd kan, där det bedöms föreligga ett större och närliggande behov av tankstationer för vätgas, tilldelas genom ett så kallat konkurrensutsatt anbudsförfarande enligt artikel 36a i GBER. I sådana fall fördelas stöd till tankstationer för vätgas genom ett förfarande baserat på tydliga, transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

Det här dokumentet beskriver:

- 1) de kriterier en ansökan måste uppfylla för att ha möjlighet att tilldelas stöd och
- 2) hur bedömningen görs om vem/vilka som tilldelas stöd.

Annan information såsom datum för utlysningar och anbudsgivning hittar du på vår webbsida.

## 2. Definitioner

**AFIR** - Alternative Fuel Infrastructure Regulation<sup>1</sup>.

**Biogas**: gasformiga bränslen som framställs av biomassa<sup>2</sup>.

**Biomassa** - den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung, av skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av avfall, inklusive industriavfall och kommunalt avfall av biologiskt ursprung<sup>3</sup>.

**Förnybar vätgas** - Vätgas som producerats med hjälp av förnybar el i enlighet med KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) 2023/1184<sup>4</sup>.

**Konkurrensbelopp** – Det värde som används som jämförelsetal för anbud som konkurrerar mot varandra.

**Meriterande kriterier** – Kriterier som ger en konkurrensfördel i form av procentuellt avdrag på konkurrensbeloppet.

**Publik tankstation** – En tankstation som är tillgänglig för allmänheten att använda på lika villkor enligt kraven i AFIR.

**Påbörjat arbete** – Klimatklivet bedömer att arbetet med att uppföra en tankstation eller annat arbetsmoment som innefattas i ett anbud, är påbörjad när det fysiska arbetet har inletts, eller när material och utrustning som är nödvändiga för åtgärden är beställda. Fysiskt arbete kan exempelvis vara entreprenadkostnader (markarbeten), utrustning kan vara till exempel arbetsredskap och verktyg nödvändiga för att åtgärdens genomförande.

---

<sup>1</sup> EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (eu) 2023/1804  
av den 13 september 2023

om utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel och om upphävande av direktiv 2014/94/EU

[EUR-Lex - 32023R1804 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

<sup>2</sup> Källa: artikel 2.28 i [CL2018L2001SV0010010.0001 cp 1..1 \(europa.eu\)](#)

<sup>2</sup> [Kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2023/... av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung](#)

<sup>3</sup> Källa: artikel 2.24 i [CL2018L2001SV0010010.0001 cp 1..1 \(europa.eu\)](#)

<sup>4</sup> [Kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2023/... av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung](#)

Frågor och svar: [EU:s delegerade akter om förnybar vätgas \(europa.eu\)](#)

För förenklad sammanfattning, se [Vätgas \(naturvardsverket.se\)](#) under rubriken "Med förnybar vätgas menas"

Förberedande kostnader som förstudier, förprojektering, förhandsbesked gällande tillgänglig effekt, arbete med att hitta en plats eller söka tillstånd för åtgärden och kostnader för till exempel projektledning innebär inte att en åtgärd är påbörjad.

**Ska-kriterier** - Obligatoriska kriterier som tilltänkta tankstationer i ett anbud ska uppfylla.

**TEN-T stornät** - "Trans-European Transport Network"-stornätet. I Sverige utgörs stornätet av följande sträckor (se de tjocka röda linjerna i kartan):



Figur 1 – Karta över TEN-T stornätet i Sverige.

Källa: TENtec Interactive Map Viewer

**E4 Helsingborg – finska gränsen**

**E6 Trelleborg (Västra ringvägen) – norska gränsen**

**E10 Töre (Kalix kommun) – norska gränsen (dock ej väster om Stenbrons rastplats med riktning Gällivare)**

**Riksväg 40 Göteborg – Jönköping (trafikplats Ljungarum)**

**E18 Norska gränsen – Avfart 121 (norr om Arboga)**

*E20: Avfart 121 (norr om Arboga) – Södertälje (trafikplats Saltskog)*

*E20 Öresundsbron (inom Sveriges gränser) – Malmö (trafikplats Petersborg)*

**Vita fläckar längs TEN-T stornät –**

**1. E4 mellan Härnösand och Umeå, mer specifikt:**

- a) På eller längs med E4:an, norr om positionen nedan (som är belägen strax söder om Furusjön i Ångermanlands landskap):

SWEREF 99 TM<sup>5</sup>:                      N: 6957796 E: 649141

*samt*

- b) På eller längs med E4:an söder om positionen nedan (som är belägen strax norr om Ava havsbad):

SWEREF 99 TM:                      N: 7046512 E: 714053

**2. E10 norr om Hakkas, Gällivare kommun, mer specifikt:**

- a) På eller längs med E10:an, norr om positionen nedan hela vägen till norska gränsen. Positionen är belägen mellan Hakkas och Björkberget i Gällivare kommun:

SWEREF 99 TM:                      N: 7442094 E: 777281

---

<sup>5</sup> Går att söka på i exempelvis Lantmäteriets [Min Karta](#)

### 3. Ska-kriterier för tankstationer för vätgas

**Nedanstående ska-kriterier måste uppfyllas för att stöd ska kunna beviljas.**

#### 3.1 Lokaliseringskriterier

3.1.1 Anbud kan endast lämnas längs med *TEN-T stornät* (vägsträckor/”roads”) i Sverige. Tankstationen ska lokaliseras inom 10,0 kilometers körsträcka från närmaste utfart från TEN-T stornätet.

Om tankstationen planeras att placeras längre bort än 10,0 kilometer, krävs att ett tydligt och tillförlitligt underlag bifogas med er ansökan som styrker att ny utfart från TEN-T stornätet ska byggas som medför att avståndskravet uppfylls.

3.1.2 Tankstationen ska placeras och utformas så att den är lättåtkomlig och enkel att använda. Hinder i form av kantstenar och nivåskillnader ska undvikas.

3.1.3 Sökande ska kunna uppvisa dokument som påvisar nyttjanderätt över marken där tankstationen planeras att placeras. Naturvårdsverkets mall<sup>6</sup> för detta ändamål ska användas och bifogas med er ansökan.

#### 3.2 Tekniska kriterier

3.2.1 Tankstationen ska vara designad/utformad för en kapacitet av minst 2 000 kilogram vätgas per dag.

3.2.2 Tankstationen behöver från första dagen i drift kunna erbjuda tankning av vätgas för att möta den efterfrågan som finns för tankning. Utbudet av vätgas på tankstationen får dock inte vara noll (0) kilogram per dag, och det får inte heller vara så pass lågt att det upprepande gånger sker att fordon som önskar tanka vätgas inte kan erbjudas detta vid fordonets ankomst till tankstationen. Utbudet av vätgas behöver dock inte överstiga 2000 kilogram per dag, i enlighet med punkten ovan.

3.2.3 Tankstationen ska från första dagen i drift, till som senast 30 december år 2035, erbjuda vätgas som består av något av följande, eller en kombination av dessa:

- A) *förnybar vätgas*<sup>7</sup>, alltså vätgas som producerats med förnybar el i en elektrolysör,
- B) vätgas som producerats genom reformering av biogas<sup>8</sup>,
- C) vätgas som producerats genom förgasning av biomassa<sup>9</sup>.

---

<sup>6</sup> “Avsiktsförklaring gällande nyttjanderättsavtal för mark”, som finns på Naturvårdsverkets hemsida.

<sup>7</sup> Se definition av *förnybar vätgas* längre upp i dokumentet

<sup>8</sup> Se definition längre upp i dokumentet

<sup>9</sup> Se definition längre upp i dokumentet

Ni ska med ert anbud inkomma med en skriftlig redogörelse för leverantör av vätgasen – till exempel avtal eller avsiktsförklaringar. Av redogörelsen ska framgå hur, och av vad, vätgasen producerats, samt avsedd mängd som ska säljas till er.

Om det är *förnybar vätgas* som avses säljas till er, behöver det även framgå vilken artikel i relevant EU-regelverk (se definition av *förnybar vätgas* ovan) som uppfylls, samt bifoga relevanta dokument<sup>10</sup> i de fall det framgår av detta regelverk.

*Fossila källor, inklusive fossilgas, får inte vara involverat i produktionen av vätgasen, eller finnas i eller inblandat med vätgasen, på något sätt. Vätgasen får inte heller komma från verksamhet som är relaterad till fossila bränslen eller som har samband med en sådan verksamhet.*

3.2.4 Senast 31 december år 2035 ska tankstationen endast erbjuda tankning av 100 procent *förnybar vätgas*. Ni ska med ert anbud inkomma ett skriftligt åtagande där firmatecknare för bolaget skriver under på att tankstationen kommer åtlyda detta krav.

3.2.5 Tankstationen ska erbjuda tankning med vätgas med kvalitetsegenskaper som uppfyller kraven i EN 17124:2022. Metoderna för att säkerställa vätgasens kvalitet beskrivs i samma standard.

3.2.6 Tankstationen ska erbjuda tankning för tunga fordon.

3.2.7 Tankstationen ska erbjuda tankning med komprimerad vätgas. Vid tankning med komprimerad vätgas så ska tankstationen vara utrustad med en 700 bars dispenser för tunga fordon som tillämpar bränsleprotokoll i enlighet med SAE J2601-1.

Det är valfritt om man önskar ha ytterligare dispensrar med 700 och/eller 350 bars tryck. För 350 bar dispensrar gäller protokoll i standard SAE J2601-1/2.

3.2.8 En tankstation som erbjuder tankning med komprimerad vätgas ska minst uppfylla de krav på driftskompatibilitet som framgår av EN 17127:2020. Även tankningsalgoritmen ska uppfylla standard EN 17127:2020.

3.2.9 Utrustningen som helhet ska klara lägsta omgivningstemperatur.

3.2.10 Så snart certifieringsprocessen enligt standard EN ISO 17268:2020 är slutförd ska anslutningsdon för tankning av vätgas till motorfordon minst överensstämma med den standarden.

---

<sup>10</sup> Exempelvis av artikel 4.2 a) i EU-regelverket framgår att ett Power Purchase Agreement (PPA) måste tecknas. Detta PPA behöver i så fall också bifogas med ert anbud.



## 3.3 Driftkriterier

3.3.1 Tankstationen ska vara publik, tillgänglig för allmänheten och ge icke-diskriminerande tillträde för användare, inbegripet när det gäller tariffer, autentisering och betalningsmetoder samt andra användarvillkor.

3.3.2 De priser som debiteras vid tankning ska vara rimliga, lätt och tydligt jämförbara, transparenta och icke-diskriminerande. Skillnad får inte göras mellan de priser som debiteras slutanvändare och de priser som debiteras leverantörer av mobilitetstjänster och inte heller mellan de priser som debiteras olika leverantörer av mobilitetstjänster. Prisnivån får differentieras endast om den är objektivt motiverad. De avgifter som tas ut av användare av tankstationen ska motsvara marknadspriserna.

3.3.3 Engångstankning ska vara möjlig vid tankstationen.

3.3.4 Tankstationen ska godta elektroniska betalningar terminaler och enheter som används för betaltjänster, inklusive minst ett av följande:

a) Läsare för betalkort, b) Enheter med en kontaktlös funktion som åtminstone kan läsa betalkort.

3.3.5 Aktören som ansvarar för tankstationens drift ska kunna garantera tillgänglig kundtjänst från det att tankstationen är färdigställd och därefter.

3.3.6 Anbudsgivaren ska åta sig att säkerställa att tankstationen är i drift under minst fem år efter det att tankstationen färdigställts.

3.3.7 Tankstationen ska utrustas på ett sådant sätt att information om stationens tillgänglighet, antal tankningar per dag (för varje dispenser), tankningstid, mängd tankad vätgas kan förmedlas i realtid. För att uppfylla kravet om informationsförmedlingen i realtid ska tankstationen kopplas upp mot databasen Nobil och H2.live från den tidpunkt då tankstationen sätts i bruk.

## 3.4 Övriga kriterier

3.4.1 Anbudsgivaren ska bifoga ett kostnadsunderlag i form av offert(er) eller likvärdigt underlag, som styrker uppskattade investeringskostnader.

3.4.2 Det får inte ha skett ett *påbörjat arbete*<sup>11</sup> innan bifallsbeslut.

3.4.3 I anbudet ska det anges när arbetet beräknas påbörjas, samt när tankstationen ska vara färdigställd. Anbudsgivaren ska dock påbörja arbetet med uppförandet av den publika tankstationen inom 9 månader från datumet för beviljat investeringsstöd från Klimatklivet.

---

<sup>11</sup> Se förklaring under kapitel "Definitioner" ovan

3.4.4 Ytterligare villkor som ska uppfyllas, inklusive bland annat rapportering och synliggörande av medfinansiering från Klimatklivet, tillkommer i ett bifallsbeslut från Klimatklivet.

## 4. Meriterande kriterier för tankstationer för vätgas

**Utöver uppställda ska-kriterier enligt ovan är det meriterande om ett anbud om stöd till en tankstation för vätgas uppfyller något, eller flera av, nedanstående kriterier.**

- Anbud som innebär att *vita fläckar längs TEN-T stornät*<sup>12</sup> täcks.
- Tillgång till serviceanläggning med möjlighet att köpa mat och tillgång till publika toaletter inom gångavstånd på upp till 300 meter från tankstationen säkerställs.

## 5. Val av anbud som tilldelas stöd - urvalsprocess

Följande urvalsprocess kommer att tillämpas:

1. Alla anbud granskas. De som *inte* bedöms efterleva de kriterier som ställs upp i avsnitt *Ska-kriterier för tankstationer av vätgas* kommer att exkluderas från vidare granskning och avslås. Eventuellt kan Naturvårdsverket komma att begära in mindre kompletteringar i enskilda ärenden som kan få ett anbud att inte exkluderas från vidare granskning. Det är dock Naturvårdsverket som i så fall avgör om en sådan komplettering ska begäras in och/eller tillåtas, i enlighet med 16 § b i Klimatklivets förordning (2015:517).

2. Alla kvarstående anbud kommer att konkurrera med varandra. Exempelvis kommer ett anbud om tankstation längs med TEN-T stornätet i Norrbotten att konkurrera med en ett anbud om tankstation längs med TEN-T stornätet i Skåne.

### Konkurrens mellan anbud på samma plats

Endast en sökande per plats kan tilldelas stöd. Bedömningen av om två (2) eller fler anbud är lokaliserade på samma plats görs på följande sätt:

Anbud som bedöms gälla samma plats ska konkurrera mot varandra om de av anbudsgivarna uppgivna koordinaterna är lokaliserade inom en radie av 50 kilometer från varandra.

---

<sup>12</sup> Se definition ovan under kapitel "Definitioner"

3. För de anbud som kvarstår kommer *konkurrensbeloppet* för respektive anbud beräknas. Detta görs på följande sätt:

- |  |
|--|
| <p>1) Sökt stödbelopp för tankstationen</p> <p>2) Eventuella procentuella avdrag för uppfyllda meriterande kriterier<sup>13</sup></p> <p>=</p> <p><b><i>Konkurrensbelopp</i></b></p> |
|--|

**Exempel 1:**

Sökande 1 söker 100 000 SEK i stödbelopp för en tankstation.

Tankstationen är belägen inom *vita fläckar längs TEN-T stamnät*, vilket är ett meriterande kriterium med procentuellt avdrag om 15 %.

Konkurrensbeloppet blir då:  $100\,000 * 0,85 (100 - 15 = 85) = 85\,000$  SEK.

**Exempel 2:**

Sökande 2 söker också 100 000 SEK i stödbelopp för en tankstation.

Tankstationen är belägen *vita fläckar längs TEN-T stamnät* OCH ligger inom 300 meters gångavstånd från en serviceanläggning med möjlighet att köpa mat och tillgång till publika toaletter, vilka båda är meriterande kriterier.

Konkurrensbeloppet blir då  $100\,000 * 0,75 (100 - 15 - 10 = 75) = 75\,000$  SEK.

**Exempel 3:**

Sökande 3 söker också 100 000 SEK i stödbelopp för en tankstation.

Tankstationen uppfyller inga meriterande kriterier.

Konkurrensbeloppet blir då detsamma som det sökta stödbeloppet = 100 000 SEK.

Notera att ert totalt sökta stödbelopp fortsatt är detsamma även om konkurrensbeloppet utgörs av en lägre summa. Om ens anbud beviljas kommer man alltså inte erhålla mindre pengar än det man sökt.

4. Om det endast finns ett (1) anbud och anbudet uppfyller ska-kriterierna samt övriga krav enligt förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar, så beviljas anbudet stöd så länge det inte strider med punkt 6 och/eller 7 nedan.

5. Om flera anbud inkommer, uppfyller ska-kriterierna samt övriga krav enligt förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar, kommer de 90 procent anbuderna som uppvisar lägst konkurrensbelopp, inklusive eventuella avdrag som görs om ett anbud uppfyller ett eller flera meriterande kriterier enligt tabell 1 nedan, beviljas stödet. Klimatklivet avrundar nedåt för antalet som kommer erhålla stöd. Exempelvis: är det 11 anbud som uppfyller alla förutsättningar för att erhålla stöd blir antalet som ges stöd följande:  $11 * 0,9 = 9,9$ . Klimatklivet avrundar nedåt till att 9 anbud erhåller stöd, och 2 anbud ges avslag.

6. Det totala stödbeloppet som delas ut från Naturvårdsverket i denna utlysning kommer inte överstiga 250 miljoner kronor. Antalet tankstationer som kommer beviljas stöd begränsas således också av hur många som söker stöd samt hur mycket stöd som söks för varje tankstation.

---

<sup>13</sup> enligt tabell 1.

7. Klimatklivet reserverar sig för att inte tilldela stöd i det fall bedömningen görs att konkurrens inte uppstått, och/eller om de eller det vinnande anbudens investerings- och/eller stödbelopp kan anses vara oskäligt högt. Därtill kan Klimatklivet också reservera sig från att tilldela stöd om det bedöms att tankstationen inte ger den största varaktiga minskningen av utsläpp av växthusgaser per investerings- och/eller stödkrona.

8. För det/de anbud som beviljas stöd kommer bifallsbeslut att skickas ut där beslutad stödsumma och övriga villkor framgår.

Tabell 1 - Meriterande kriterier.

<b>Meriterande kriterier</b>	<b>Avdrag (procent)</b>
Anbud som innebär att <i>vita fläckar längs TEN-T stornät</i> <sup>14</sup> täcks	15
Tillgång till serviceanläggning med möjlighet att köpa mat och tillgång till publika toaletter inom gångavstånd på upp till 300 meter från tankstationen säkerställs.	10
<b>Summa maximalt avdrag</b>	<b>25</b>

## Möjlighet att inkomma med synpunkter för kommande utlysning

Möjlighet finns att inkomma med synpunkter på Naturvårdsverkets definierade platser som är aktuella för anbud. Finns det planer på att uppföra liknande tankstationer som efterfrågas i utlysningen på marknadsmässiga villkor utan stöd, kan en plats eller ett område exkluderas från nästkommande utlysning. På samma sätt finns det möjlighet för Naturvårdsverket att öppna upp en plats eller ett område för anbud i nästkommande utlysning om det går att påvisa ett fortsatt stort behov av en tankstation på en plats där utbyggnad redan har skett eller planeras att ske. Detta förutsätter att en liknande åtgärd sannolikt inte kommer genomföras på marknadsmässiga villkor inom en treårsperiod.

Ovan beskrivna synpunkter finns möjlighet att lämnas genom mejl till:

[Klimatklivet@naturvardsverket.se](mailto:Klimatklivet@naturvardsverket.se)

Använd ämnesraden: "Synpunkter vätgastankstationer"

<sup>14</sup> Se kapitel "Definitioner" ovan för mer information